

Гуменюк Андрій Ігорович,
аспірант ЛРІДУ НАДУ при Президентові України

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИЗМУ

У статті зроблено аналіз зарубіжного досвіду з державного регулювання туризму. Зокрема, досліджено досвід європейських країн. Розглянуто механізм реалізації державної політики розвитку туристичної галузі. Особливу увагу приділено державному регулюванню розвитку туристичної галузі, який є одним з механізмів реалізації політики держави в галузі туризму.

Ключові слова: туристична політика, механізм реалізації державної політики, державне регулювання розвитку туристичної галузі, самоорганізації, саморегуляція ринку туризму.

Andriy Gumenyk

FOREIGN EXPERIENCE OF STATE REGULATION OF TOURISM

In the article have been analyzed foreign experience of state regulation of tourism. In particular studied the experience of European countries. Examines the mechanism of state policy of tourism development. Particular attention is paid to state regulation of the tourism industry, which is one of the mechanisms of implementation of the state policy in the field of tourism.

The purpose of this research is to study international experience in order to select the most effective forms and methods of integration of Ukraine into the world community. To achieve the goal of this study solved the following research objectives: improved classification of the forms and methods of state regulation of the tourism industry; selected the most effective model, which allows to bring Ukrainian tourism industry out of crisis, generalized experience of using effective forms and methods according to this model withdrawal tourism industry from the crisis.

The issue of state regulation of the tourism industry is to identify the main trends of international tourism and implementing appropriate steps Ukraine's integration into the international tourism market because of its real possibilities.

Analyzing the role of the state in the organization and development of tourism around the world, distinguish three types of models of public participation in the regulation of this important component of the national economy. The article notes that such a model of state participation in tourism development received the so called name "European".

The most acceptable for Ukraine is the European model. It is noted that the central State Tourism Administration in developed European countries is working closely with local authorities and private business.

Were described the variants of the European model of tourism sector management on the example of four European countries: France, Spain, Britain and Italy, the share of which, given the WTO, accounts for about 1/3 of world tourist arrivals.

Indicated that self-regulation of the tourism market is indispensable for its functioning. In interaction "State Regulation – Market" primary link is the market and state regulation acts as a tool that provide several conditions of its existence, aligns initial conditions of its subjects and the eliminating, where possible, the negative effects of market forces.

On the basis of history and modern trends of international tourism, we note that the Ukrainian tourist industry, with strong tourist and recreational potential, developed without considering the peculiarities of its functioning, and depth insight into the problems and in the absence of a focused, integrated tourism policy and waste management mechanisms. This led to a reorientation on outbound tourism, the destruction of social tourism, critical infrastructure sector. Reform of state regulation of the industry has highlighted a number of problems to be solved.

One of the major problems of tourism industry in Ukraine is the absence of significant state support for local initiatives in tourism development. However, international experience shows that the maximum effect in tourism development can

be achieved only by the terms of cooperation of executive authorities, local government, public and professional organizations and business structures.

It is noted that before Ukrainian tourism industry are many problems that need solving by improving systems and mechanisms of regulation. Therefore, to change the situation for the better is necessary to improve the regulation mechanisms of economic activity on the experience of countries with developed tourism industry, to form the new socio-economic approaches to the strategy of the national tourist sector and travel management processes at both the central and regional levels.

Attention is accented that is necessary to pass laws that will ensure the effective functioning of the industry: “The Countryside tourism”, “On social tourism” concept of development of Ukrainian resorts and amend the laws of Ukraine “On Tourism”, “On Local Government” (on the functions of local government in the field of tourism and others.

In summary, it can be argued that to provide adequate return on this powerful potential and use it for leisure and recreation of people is possible only on condition of clear introduction of effective mechanisms of state regulation of the industry, attracting her experienced and qualified personnel. Taking into account the world experience is necessary that legislative and executive authorities showed interest in the development of tourism, to become part of the national humanitarian policies and priorities, and was taken into account when considering other issues of national importance.

Keywords: tourism policy, the mechanism of state policy, state regulation, tourism development, self-organization, self-regulation of the tourism market.

Гуменюк Андрей Игоревич

ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ТУРИЗМА

В статье проведен анализ зарубежного опыта по вопросам государственного регулирования туризма. В частности исследован опыт европейских стран. Рассмотрен механизм реализации государственной

политики развития туристической отрасли. Особое внимание уделено государственному регулированию развития туристической отрасли, который является одним из механизмов реализации политики государства в отрасли туризма.

Ключевые слова: туристическая политика, механизм реализации государственной политики, государственное регулирование развития туристической отрасли, самоорганизация, саморегуляция рынка туризма.

Постановка проблеми. Аналіз, проведений ВТО, свідчить, що в більшості країн світу державна туристична політика провадиться безпосередньо через центральні органи виконавчої влади – національні туристичні організації, інші інститути, а також опосередковано – за допомогою правових важелів, підтримки туристичної інфраструктури і міжнародної політики. Туристична політика має характерні ознаки загальної політики держави. Водночас існують і деякі специфічні фактори, що впливають на її формування: природні умови країни, розвиненість транспортної індустрії, соціальні фактори, фактори, пов'язані зі створенням економічної основи для розвитку туризму, правові фактори, пов'язані із створенням і функціонуванням туристичного законодавства.

Мета статті. Метою даного дослідження є вивчення міжнародного досвіду з метою відбору найбільш ефективних форм і методів інтеграції України у світове співтовариство. Для досягнення визначеної мети у рамках даного дослідження вирішено наступні наукові завдання: удосконалено класифікацію форм і методів державного регулювання туристичної галузі; відібрано найбільш ефективну модель, використання якої дозволяє вивести туристичну галузь в Україні з кризового стану, узагальнено досвід країн, які використовують ефективні форми і методи відповідно до цієї моделі для виведення туристичної галузі з кризи.

Виклад основного матеріалу. З підвищенням значення туризму в економіці країни збільшується участь держави в управлінні туристичною галуззю. В Україні туризм визнано однією з ключових галузей національної економіки, що регламентовано у низці нормативно-правових документів. Так, у Законі України «Про туризм» зазначено, що держава проголошує туризм одним із пріоритетних напрямів розвитку національної культури та економіки і створює сприятливі умови для туристичної діяльності [3]. Відповідно, це вимагає особливих підходів до управління туризмом.

Отже, державне регулювання розвитку туристичної галузі є одним з механізмів реалізації політики держави в галузі туризму.

Актуальними залишаються питання створення нормативно-правової бази державного регулювання в галузі туризму, податкової політики, приватизації, створення інвестиційних умов, що стимулюють приплив коштів в об'єкти туристичної галузі України. Насамперед це стосується готельних і курортно-лікувальних підприємств країни, які можна ефективно розвивати, створюючи нові робочі місця, популяризуючи культурні цінності, багатство флори і фауни, рекреаційний потенціал нашої країни.

Проблематика державного регулювання туристичної галузі полягає у визначенні основних тенденцій розвитку міжнародного туризму та впровадженні відповідних кроків інтеграції України в міжнародний ринок туристичних послуг з урахуванням її реальних можливостей. Крім того, необхідно визначити повноваження та участь держави в регулюванні туристичного ринку, оскільки саме вона формує умови, необхідні для функціонування суб'єктів туристичної діяльності як на національному, так і на міжнародному ринках.

Ефективне державне регулювання потребує наукового та інформаційно-методичного забезпечення. Незважаючи на активізацію дослідницьких зусиль, спрямованих на аналіз питань туризму, певні аспекти державного регулювання цієї галузі залишаються вивченими недостатньо. Щоб успішно його виконати,

уникати політичних помилок і прорахунків, доцільно скористатися досвідом інших країн.

Аналізуючи роль держави в організації й розвитку туристичної діяльності в різних країнах світу, виокремлюють три типи моделей державної участі в регулюванні цієї важливої складової національної економіки [2; 4; 5]: перша модель передбачає відсутність центральної державної туристичної адміністрації, вирішення усіх питань на місцях на засадах і принципах ринкової «самоорганізації». Подібна модель управління індустрією туризму використовується в США після того, як 1997 р. була ліквідована державна структура U.S. Travel and Tourism Administration (USTTA), що відповідала за розвиток туризму в країні; друга модель передбачає існування сильного й авторитетного центрального органу – міністерства, що контролює діяльність усіх підприємств туристичної галузі в країні. Подібна модель організації управління туристичною індустрією діє в Єгипті, Мексиці, Тунісі, Туреччині та інших країнах, для яких туризм є одним з основних джерел валютних надходжень у бюджет; третя модель – переважає в розвинених європейських державах. У країнах, де використовується така модель, питання розвитку туристичної діяльності в країні вирішуються в «надрах» певного багатогалузевого міністерства на рівні відповідного галузевого підрозділу.

Така модель участі держави в розвитку туристичної галузі отримала умовну назву «європейської».

Вітчизняні науковці наголошують [6], що жодна з існуючих моделей у чистому вигляді не може бути застосованою в Україні при регулюванні туристичної галузі, з урахуванням відзнак у нормах чинного законодавства та стану галузі. У той же час, виходячи з проблем державної політики у туристичній галузі в Україні, що є наслідком лібералізації, фактичного усунення держави від регулювання процесів у галузі, що призвело до прояву та загостренню кризових явищ із початку 90-х років минулого століття, можна дійти висновку що формування антикризової політики держави у туристичній галузі в Україні повинно базуватися на прийнятті кейнсіанської теорії з

пріоритетом «азіатської» («єгипетсько-турецько», «японської»), моделі, що вимагає активного державного втручання у регулювання процесів у галузі. Вважаємо, що перевагою цієї моделі, порівняно з ліберальною, тобто «американською» яка передбачає мінімальне державне втручання у процес, охоплює лише економічну сферу, позбавлена державного адміністрування галузі, спирається лише на приватний капітал, реалізується у рамках досконалого правового поля, якого в Україні не створено, або «європейської», реалізація якої спирається на достатність бюджетних фінансових ресурсів, стабільність політичної та економічної ситуації, що не властиво для України на цей час, є те, що вона у найбільшому ступені може бути адаптованою для вирішення кризового стану розвитку галузі, оскільки: по-перше, охоплює всі сфери галузі; по-друге, спирається на використання всіх методів за адміністративною формою державного регулювання з їх пріоритетним значенням над економічними; по-третє, передбачає комбіноване фінансування галузі як за рахунок державних, так і за рахунок приватних інвестицій; по-четверте, зорієнтує державні інституції на максимально активну допомогу суб'єктам господарювання у галузі задля розвитку туристичної інфраструктури.

Водночас, доцільно розглянути європейську модель докладніше, оскільки вона є найбільш прийнятною для України. Слід зауважити, що центральна державна туристична адміністрація в розвинених європейських країнах працює в тісній взаємодії з місцевою владою й приватним бізнесом. Така схема роботи виявилася досить продуктивною з погляду знаходження форм конструктивного співробітництва й взаємодії адміністративних органів різних рівнів державного та регіонального управління, а також для залучення фінансових коштів приватного сектору з метою виконання відповідних державних завдань. Наслідком такої політики стала поява змішаних за формою власності (державно-приватних) інститутів у сфері регулювання туристичної діяльності.

Варіанти реалізації третьої моделі управління туристичним сектором розглянемо на прикладі чотирьох європейських країн: Франції, Іспанії,

Великобританії на частку яких, заданими ВТО, припадає близько 1/3 світових туристичних прибуттів.

У Франції питання регулювання туризму належать до компетенції міністерства транспорту та суспільних робіт, у структурі якого функціонують державний секретаріат з питань туризму та управління туризму. Ці органи відповідають за управління та регулювання галузі, інвестування й міжнародні відносини у сфері туризму. Крім того, існує ще ціла низка органів, що беруть участь в управлінні туризмом із правом дорадчого голосу: Рада з туризму при міністерстві транспорту та суспільних робіт, французьке агентство туристичного інжинірингу, національна наглядова рада з туризму (маркетингові дослідження й статистика в туризмі), національне агентство з питань відпускних подорожей (соціальний туризм), Національний комітет з процвітання Франції (питання екології й озеленення міст).

Просуванням образу Франції як туристичного центру на міжнародному ринку займається асоціація “Maison de la France”, створена в 1987 р. на підставі угоди про партнерство між місцевими адміністраціями, туристичними фірмами, готелями, адміністраціями об’єктів екскурсійного показу. На сьогодні асоціація налічує близько 800 членів. У штаті асоціації “Maison de la France” понад 200 співробітників, 31 його представництво працює в 26 країнах світу. Керівний орган асоціації – рада директорів – складається з 27 осіб (1/3 – чиновники з держапарату, а 2/3 – представники приватного бізнесу) [5, 9]. Діяльність асоціації до 60 % фінансується з держбюджету [9].

В Іспанії питання туризму координує державний секретаріат з питань торгівлі, туризму та малого бізнесу, підлеглий міністерству економіки. Крім держсекретаріату, міністерству підпорядковуються: центральна дирекція з туризму (адміністративні питання, розробка загальних напрямів державної політики у сфері туризму); готельна мережа “Paradores”; виставково-конгресних центри та іспанський інститут туризму “Turespasa” [10].

Повноваження самого міністерства економіки невеликі. Такі важливі функції, як ліцензування, сертифікація послуг, розробка стратегії розвитку

туристичної галузі є прерогативою місцевої влади. З метою координації їх діяльності в країні створена рада з розвитку туризму, до складу якої входять представники державних органів влади всіх рівнів і представники приватного бізнесу.

На нашу думку, Україні слід перейняти в майбутньому досвід співробітництва ради з розвитку туризму із представниками приватного сектора, що здійснюється через впровадження в організацію й облік висунутих останніми ініціатив, особливо з питань просування специфічних та екологічних туристичних продуктів.

Іспанський інститут туризму “Turespasa” займається залученням іноземних туристів, проводячи рекламну діяльність та промоцію іспанських курортів за кордоном. Ця організація має широку мережу інформаційних офісів в Іспанії та 29 представництв у 21 країні світу. Інститут повністю фінансується з держбюджету. Завдяки цьому, Іспанія посідає перше місце у світі за обсягом річного бюджету, що витрачається на просування національного туристичного продукту за кордоном (70 % цих коштів надає уряд країни) [10].

У Великобританії сферу туризму очолює міністерство культури, засобів масової інформації та спорту, якому підпорядковується орган, що безпосередньо координує діяльність у галузі туризму – “VisitBritain”. Він займається залученням іноземних туристів у Великобританію, розвитком внутрішнього туризму, а також консулює уряд й інші державні установи з питань туризму. “VisitBritain”, окрім із традиційної діяльності на іноземних ринках (поширення інформації туристичного змісту, реклама, участь у виставках) надає платні консалтингові послуги, організовує виставки та семінари, здійснює різні проекти за участю іноземного капіталу, видає та розповсюджує путівники, відеофільми та іншу рекламно-інформаційну продукцію [11].

Важливим чинником реалізації державної туристичної політики є запозичення Україною досвіду “VisitBritain” з ефективного застосування сучасних інформаційних технологій і маркетингових компаній. Успіх проектів

“VisitBritain” реалізованих 2007 р. (“The City Breaks”, “Touring and Good Living”), сприяв зростанню прибутку від в’їзного туризму (19,7 млрд фунтів). Розробивши власний оновлений сайт www.visitbritain.com на 19 мовах для 36 країн світу, “VisitBritain” продовжує адаптувати його для нових туристичних ринків світу [1].

ЄС інвестує туризм за допомогою Європейського фонду регіонального розвитку (EFRD), що був заснований в 1975 р. та надає фінансову допомогу слаборозвиненим регіонам ЄС. Перевагу при присудженні грантів EFRD віддає проектам, що сприяють розвитку сільського (зеленого) туризму та активно пропагують історичну й культурну спадщину регіону [12].

З інших організацій, що фінансують розвиток туризму в Європі, можна виділити Європейський інвестиційний банк (ЕІВ), що субсидіює різницю процентних ставок за рахунок ресурсів, одержуваних на міжнародних кредитних ринках за преференційними ставками, виконуючи, таким чином, посередницькі послуги.

Іноземні інвестиції в туристичний сектор забезпечуються як з боку приватного бізнесу, так і з боку міжнародних організацій. Основним закордонним кредитором є Світовий банк (Міжнародний банк реконструкції й розвитку – МБРР). Його діяльність спрямована на забезпечення нормального життєвого рівня в країнах, що розвиваються, за допомогою довгострокового фінансування розвитку інфраструктури даних країн та окремих туристичних проектів.

Як правило, з підвищенням значення туризму в економіці країни збільшується й участь держави в регулюванні туристичної галузі через міністерство з відповідними повноваженнями або за допомогою участі різних міжнародних організацій.

Флагманом міжнародного туризму є Всесвітня туристична організація (ВТО). ВТО – провідна міжнародна організація у сфері туризму, діє як глобальний форум для обговорення питань туристичної політики та є найважливішим джерелом практичної інформації з проблематики туризму. У

ВТО в 2004 р. входили 144 країни, 7 територій, а також понад 350 асоційованих членів, які представляють місцеві органи влади, туристичні асоціації й приватні компанії, зокрема авіакомпанії, готельні мережі та туроператори. Організація в основному фінансується із внесків своїх членів [13].

З 1997 р. Україна стала дійсним членом ВТО, а з 1999-го - членом Виконавчої ради ВТО. У 2001 р. статус члена Ділової ради ВТО отримав Київ; раніше його мали лише такі туристичні центри, як Париж, Мадрид і Москва [7].

Підсумовуючи, зазначимо, що саморегуляція ринку туризму є необхідною умовою для його функціонування. У взаємодії «державне регулювання – ринок» первинною ланкою є ринок, а державне регулювання виступає як інструмент, що забезпечує загальні умови його існування, вирівнює стартові умови його суб'єктів та усуває, за можливістю, негативні прояви ринкової стихії.

Розробка конкретних пропозицій з удосконалення податкової політики у сфері туризму, зокрема пропозиції щодо спрощення обчислювальної бази оподаткування, диференціації принципів оподаткування за видами туризму, зниження податкового тиску на туристичні фірми, прискорить розвиток міжнародного туризму в Україні.

Розмір державних інвестицій у туристичну галузь залежить від важливості даного сектора для економіки країни, а вкладення міжнародних фінансових інститутів – від гарантій, що надаються урядом конкретних країн по кредитах, від репутації самої країни на міжнародному туристичному ринку та від грамотності бізнес-планів, складених урядом країни для одержання фінансових ресурсів.

Нестабільність політична (військові дії) та економічна ситуації в Україні, ризикованість довгострокових вкладень визначають пасивний характер інвестиційної діяльності як приватного, так й акціонерного капіталу. Назріла необхідність створення нового механізму стимулювання інвестицій у розвиток туризму через активізацію системи кредитування інвестиційного процесу.

За масштабами міжнародного туризму та формою організації туристичної галузі для України найбільш прийнятна саме третя модель управління. Однак для ефективного функціонування цієї моделі потрібне державне фінансування (щонайменше часткове), яке забезпечить участь країни у формуванні й просуванні національного туристичного продукту, здійснення маркетингових досліджень, рекламно-інформаційної діяльності, організації та проведення міжнародних туристичних виставок, конференцій, семінарів, формування базового пакета інвестиційних проектів у галузі розвитку туристичної інфраструктури тощо.

Як свідчить аналіз, окремі елементи механізмів державного регулювання туристичної галузі європейських країн, ефективність яких перевірена часом і підтверджується конкретними досягненнями в розвитку туризму, доцільно використовувати в розвитку туристичної галузі України з урахуванням її історичних, правових і культурних особливостей.

Однією із найважливіших проблем розвитку туристичної галузі України є відсутність суттєвої державної підтримки місцевих ініціатив у розвитку туризму. Проте, зарубіжний досвід свідчить, що максимального ефекту в розвитку туризму можна досягти лише за умов співпраці органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, громадських і професійних організацій та підприємницьких структур.

Слід зазначити, що характерною ознакою вітчизняної туристичної галузі є витіснення з туристичного ринку соціального туризму як неконкурентоспроможного порівняно з комерційними видами туризму, зокрема виїзним. Іншими гострими проблемами туристичної галузі України є такі: невідповідність туристичної інфраструктури світовому рівню та сучасним вимогам споживачів туристичного ринку; низька якість туристичних послуг; відсутність сприятливого інвестиційного клімату, що зумовлює нерозвиненість соціальної інфраструктури; недостатній рівень кадрового забезпечення управління туристичною галуззю за кількісними та якісними параметрами; занадто складні порівняно із загальноновизнаною міжнародною практикою візові,

митні та прикордонні процедури; відомча підпорядкованість закладів розміщення, санаторно-курортних і рекреаційних закладів, що ускладнює стандартизацію туристичних послуг, поліпшення їх якості та впровадження ефективних механізмів державного регулювання розвитку туристичної галузі тощо.

Отже, перед туристичною галуззю України стоять багато проблем, які потребують розв'язання шляхом вдосконалення системи та механізмів її державного регулювання. Зазначимо, що способи та методи впливу, які використовуються сьогодні для регулювання туристичної галузі, далеко не завжди виявляються адекватними сучасним умовам і тенденціям. Тому для зміни ситуації на краще необхідним є вдосконалення механізмів регулювання господарської діяльності з урахуванням досвіду країн з розвинутою туристичною галуззю, формування нових соціально-економічних підходів до стратегії розвитку національного туристичного комплексу і системи управління туристичними процесами як на державному, так і на регіональному рівнях.

На нашу думку, необхідно прийняти закони, які забезпечать ефективне функціонування галузі: «Про сільський туризм», «Про соціальний туризм», концепції розвитку українських курортів, а також внести поправки до законів України «Про туризм», «Про місцеве самоврядування» (щодо функцій органів місцевого самоврядування в галузі туризму) тощо.

Аналіз проблем курортної сфери України свідчить про необхідність реорганізації всієї системи та зміни механізмів управління на державному, регіональному та місцевому рівнях. З цією метою необхідно на державному рівні переосмислити роль санаторно-курортних закладів у національній системі рекреації та оздоровлення населення і функції, які вони виконують.

Забезпечення сталого розвитку туристичної галузі значною мірою має базуватися на модернізації інфраструктури туристичної та курортно-рекреаційної сфери. З цією метою вважаємо за необхідне запровадити спеціальний інвестиційний режим для сприяння будівництву і реконструкції готелів та інших об'єктів туристичної інфраструктури, що спонукатиме

іноземних і вітчизняних інвесторів вкладати кошти у туристичну індустрію. Водночас необхідно запровадити практику прямого фінансування з державного та місцевих бюджетів заходів, спрямованих на розвиток туристичної інфраструктури, зокрема облаштування маршрутів, місць для відпочинку в лісах та гірських районах, громадських пляжів, оглядових майданчиків, центрів туристичної інформації, інформаційних стендів на дорогах тощо.

Зазначимо, що умовою регіонального розвитку туризму є чітке розмежування повноважень центральних і регіональних галузевих органів влади, а також органів виконавчої влади та місцевого самоврядування. Доцільно делегувати органам місцевого управління повноваження щодо розвитку місцевого туризму: створення регіональних туристичних корпорацій, туристичних інформаційних центрів, розбудови інфраструктури, залучення інвестицій тощо. Ефективному здійсненню делегованих повноважень може сприяти створена на рівні центрального органу виконавчої влади, до компетенції якого належать питання туристичної галузі, робоча група фахівців, що на основі нормативно-правової бази України, з урахуванням зарубіжного досвіду розроблятиме конкретний план заходів для кожного окремого туристичного регіону та сприятиме втіленню його в життя.

Ураховуючи досвід державної підтримки розвитку соціального туризму радянських часів і зарубіжний, зокрема досвід Франції, Німеччини, визначимо найбільш дієві механізми соціалізації туристичної галузі України: законодавчі – розробка та прийняття комплексної державної Програми розвитку соціального туризму в Україні, розрахованої на 10 років, основними етапами якої мають стати: прийняття законів України «Про соціальний туризм», «Про молодіжний та дитячий туризм», Концепції розвитку спеціалізованої туристичної інфраструктури (для інвалідів, родинного відпочинку, студентів тощо); забезпечення умов для залучення до активного споживання туристичних послуг інвалідів, пенсіонерів, військовослужбовців, малозабезпечених і багатодітних громадян та їхніх родин, у тому числі через розвиток спеціалізованої туристичної інфраструктури для відпочинку людей з обмеженими фізичними

можливостями, побудова пансіонатів і санаторіїв для сімейного відпочинку, розвиток недорогих видів відпочинку: турів вихідного дня, екскурсій, сільського зеленого туризму, агротуризму тощо; створення дієвих дисконтних систем для молоді та студентів, впровадження системи «культурних карток», підтримка міжнародних дисконтних карток та студентських посвідчень, формування системи пільг для іноземних студентів та молоді, що прибули до України з метою навчання, подорожей чи за програмою культурного обміну (наприклад, введення диференційованих тарифів на транспортні послуги для іноземних студентів, знижки на розміщення, харчування, страхування, туристичні послуги); сприяння розвитку спеціалізованої інфраструктури та супутніх послуг, розрахованих на потреби молодіжного туризму та культурного обміну (кемпінги, інформаційні служби, довідкова література, табори, готелі тощо). Пріоритетним напрямом може стати розбудова системи недорогих готелів – хостелів у туристичних центрах України; залучення до розвитку соціального туризму органів місцевого управління і впровадження механізмів стимулювання підприємців щодо розвитку соціального туризму (наприклад, надання певних податкових пільг, преференцій).

Ці заходи покликані стимулювати туристичний і культурний обмін між молоддю та студентами різних країн світу й Україною, сприятимуть ефективному впровадженню державної політики соціалізації молоді, створенню привабливого іміджу держави, зроблять нашу країну відкритою для світового суспільства.

Висновки. Отже, забезпечити належну віддачу від цього потужного потенціалу, використовувати його для активного відпочинку та оздоровлення людей можна лише за умови чіткої організації туризму, впровадження ефективних механізмів державного регулювання галузі, залучення до неї досвідчених і кваліфікованих кадрів. Враховуючи світовий досвід, необхідно, щоб законодавчі та виконавчі органи виявили зацікавлення до розвитку туризму, щоб він став частиною загальнодержавної гуманітарної політики і

пріоритетів, враховувався при розгляді інших питань, які мають національне значення.

Література.

1. Для Великобритании 2004 год был успешным. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.tourua.com/ru/pft_login/tourbusiness_news/archive-2005-01-01.html].

2. Жукова М. А. Управление индустрией туризма в современных условиях: Дис. д-ра экон. наук: 08.00.05. / М. Жукова. – М., 2003. – 354 с.

3. Закон України про внесення змін до Закону України «Про туризм» від 15.01.2015 р. № 1282-VIII // Законодавство України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80/page>.

4. Кравчук І. Державне регулювання розвитку туризму: зарубіжний досвід та перспективи впровадження / І. Кравчук // Серія міжнародні відносини 2008. Вип.24. С.134–141. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: Режим доступу: http://www.lnu.edu.ua/faculty/intrel/2008_24/21.pdf.

5. Козловський Є. В. Іноземний досвід регулювання міжнародного туризму та його використання в Україні / Є. В.Козловський // – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej1/txts/KOZLOVSKIY.htm>.

6. Маркіна І. А. Адаптація міжнародного досвіду при реалізації антикризової політики держави у туристичній галузі України / І. А. Маркіна, І. В. Черниш // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2014. – Вип. 1(2). – С. 32–38.

7. В Україні створюються умови для прийому європейських гостей. Всеукраїнська громадська місія «Україна – відома». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://www.ukrcognita.com.ua/ukr/tourism/57/>.

8. Maison de la France. Le ministère délégué au Tourisme. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: // [http:// www.tourisme.gouv.fr/fr/z1/ inistere delegue/org_assoc/maison/](http://www.tourisme.gouv.fr/fr/z1/inistere_delegue/org_assoc/maison/).

9. Le budget du tourisme 2004-2005. Le ministère délégué au Tourisme. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: // [http://www.tourisme.gouv.fr /fr/z1/ministere_delegue/budg_tourisme/](http://www.tourisme.gouv.fr/fr/z1/ministere_delegue/budg_tourisme/).

10. Secretaria de Estado de Turismo y Comercio. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.mcx.es/turismo/default.htm>.

11. What is VisitBritain's Role? – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www3.visitbritain.com/corporate/bta_role.htm.

12. European Fund for Regional Development (EFRD)/ – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.minedu.sk/european-fund-for-regional-development-efrd/>.

13. About the World Tourism Organization (WTO). Mission for the New Millennium – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.world-tourism.org/aboutwto/eng/menu.html>.